

Dosarul nr.3ra-707/22
2-20112625-01-3ra-15072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Țurcan Lidia, reprezentată de avocatul Staruș Denis, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Manole Dumitru împotriva Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești, terți Didenco Vitalie și Țurcan Lidia cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Manole Dumitru, casată integral hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o decizie nouă de admitere a acțiunii depuse de Manole Dumitru,

c o n s t a t ă:

La 11 septembrie 2020, Manole Dumitru a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești, terț Didenco Vitalie cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia nr.51/465Dfa din 17 ianuarie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă UNEJ a fost sancționat disciplinar cu amendă în mărime de 200 unități convenționale pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute la art.21 alin.(2), lit.b¹ și lit.f) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești și anume, pentru încălcarea gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege.

Prezenta decizie a fost emisă ca rezultat a sesizării nr.51 din 18 aprilie 2019 depuse de Lidia Țurcan.

Decizia nr.51/465Dfa din 17 ianuarie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești a fost publicată pe pagina oficială web a UNEJ și expediată lui la adresa

electronică la 12 august 2020, înregistrată în aceeași zi sub nr.417, fapt confirmat prin copia materialelor anexate.

Manole Dumitru și-a manifestat dezacordul cu decizia nr.51/465Dfa din 17 ianuarie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești, pe care o consideră neîntemeiată și ilegală, din următoarele motive.

A reținut că, la cererea creditorului urmăritor, la 03 aprilie 2017 a fost intentată procedura executorie nr.031-120/17, fiind înștiințați în modul corespunzător și participanții la procedura de executare.

În scopul executării documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău cu privire la încasarea din contul debitorului Țurcan Iurie în beneficiul creditorului lui Didenco Vitalie a datoriei integrale în sumă de 19278 de dolari SUA și 8350 de lei, prin încheierea nr.031-120/17 din 03 aprilie 2017 a aplicat un ansamblu de măsuri de asigurare a executării, interdicții și sechestre în scopul asigurării executării documentului executoriu în toate organizațiile de stat, cu drept de deținere a informației și registrelor, față de debitorul Țurcan Iurie.

În rezultatul măsurilor de executare silită întreprinse de către el, asupra bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate debitorului Țurcan Iurie și anume, asupra 1/4 cotă-parte ideală din proprietate comună în devălmășie din bunul imobil - apartamentul nr.XXXXXX din str. XXXXX, a fost aplicată interdicția de înstrăinare și sechestru conform procesului-verbal din 27 martie 2018, în scopul realizării în mod silit la licitație publică întru executarea documentului executoriu nominalizat supra.

Potrivit datelor Agenției Servicii Publice, Departamentul cadastru, apartamentul nr.XXXXXX din str. XXXXX, aparține cu drept de proprietate: Lidiei Țurcan, Irinei Belaia, Iurie Țurcan și Nichita Țurcan.

Prin hotărârea definitivă nr.2-2177/17 din 13 decembrie 2017 emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la cererea creditorului urmăritor Didenco Vitalie, s-a determinat după: Lidia Țurcan, Irina Belaia, Iurie Țurcan și Nichita Țurcan, a câte 1/4 cotă-parte ideală, fiecareia, din proprietatea comună în devălmășie și anume: din bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX.

Prin raportul de evaluare nr.600-XVIII din 01 iulie 2017, efectuat de evaluatorul SRL „Velimobilcom”, prezentat de către debitor, bunul imobil nominalizat, a fost evaluat în mărime de 425.000 de lei, în scopul realizării în mod silit la licitație publică întru executarea documentului executoriu aflat în gestiune.

În urma publicării anunțului numirii licitației privind vânzarea a 1/4 cote-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie din apartamentul nr.XXXXXX situat pe str. XXXXX, debitorul la 25 septembrie 2018 s-a adresat cu cerere, solicitând permisiunea vânzării respectivului bun imobil, sub controlul executorului judecătoresc.

La data de 09 octombrie 2018, ora 10:00, a fost stabilită licitația de vânzare a bunului imobil.

Din datele Agenției Servicii Publice, Departamentul cadastru rezultă că, asupra bunului imobil în litigiu sunt aplicate interdicții de înstrăinare prin încheierile sale nr.031 – 210/14 din 14 august 2014 și nr.031-120/17 din 03 aprilie 2017, la cererea aceluiași creditor urmăritor.

La 25 septembrie 2018, la biroul executorului judecătoresc, s-a prezentat debitorul Țurcan Iurie, care a depus cerere, solicitând în conformitate cu art.125 alin.(5) din Codul de executare, admiterea vânzării bunului imobil, expus la licitație, cu condiția virării sau vărsării sumelor obținute din vânzare nemijlocit la contul curent special al executorului judecătoresc.

Ulterior, debitorul prin cerere a informat executorul judecătoresc că intenționează să înstrăineze cota sa parte din bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, fiului său Nichita Țurcan, care este unul din coproprietari ai bunului imobil, fapt confirmat prin cererea din 04 octombrie 2018.

Luând în considerație cererea debitorului și a coproprietarului de a procura cota parte din imobil, în temeiul art.25 alin.(5) din Codul de executare, a permis lui Țurcan Nichita de a depune la contul său curent special suma de 106.250 de lei, în scopul cumpărării a 1/4 cote-părți din bunul imobil în litigiu.

Prin ordinul de încasare nr.XXXXX din 04 octombrie 2018, Țurcan Nichita a depus în contul curent special al executorului judecătoresc suma de 106.250 de lei întru cumpărarea 1/4 cotă-parte ideală ce aparține debitorului Țurcan Iurie din proprietatea comună în devălmășie din apartamentul nr.XXXXX din str. XXXXX, nr.cadastral XXXXX.

Prin scrisoarea nr.031-75r/18 din 09 octombrie 2018, reclamantul a confirmat depunerea și existența acestei sume în contul curent special indicat supra.

Reclamantul a reținut că, conform materialelor procedurii executorii, debitorul Iurie Țurcan și-a onorat obligațiunile expuse în cerere și prevăzute la art.125 din Codul de executare.

După vânzarea cotei-părți din imobilul în litigiu, a emis încheiere de anulare parțială a sechestrului, iar cumpărătorul și-a înregistrat dreptul de proprietate la Agenția Servicii Publice, Departament Cadastru.

Ulterior, creditorul urmăritor Didenco Vitalie s-a adresat cu cerere, solicitând încasarea sumei debitoriale din contul lui Țurcan Iurie în beneficiul său prin înstrăinarea cotei-părți ce aparține soției debitorului, Țurcan Lidia, din proprietatea comună în devălmășie din imobilul în litigiu.

Prin procesul-verbal din 27 martie 2018 a fost aplicat sechestrul asupra 1/4 cote-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie din apartamentul nr.XXXXX din str. XXXXX, ce aparține debitorului Țurcan Iurie, stabilită prin hotărârea Judecătoriai Chișinău sediul Centru, și asupra 1/4 cote-părți ce aparține soției ultimului, Țurcan Lidia, ce constituie proprietate comună în devălmășie ale acestora.

Copia procesului-verbal de sechestrul a cotei părți a soției debitorului, Lidia Țurcan, din imobilul în litigiu, a fost notificat ultimei, însă aceasta nu l-a contestat în termenul și ordinea prevăzut de lege, fiind astfel, în vigoare și producând astfel efecte juridice în continuare.

În baza cererii creditorului urmăritor, Didenco Valeriu, privind prelungirea executării prin urmărirea cotei părți din proprietatea comună în devălmășie, a inițiat urmărirea 1/4 cote-părți din imobilul cu nr. cadastral XXXXX, din XXXXX, ce aparține soției debitorului, Țurcan Lidia.

Prin înștiințarea nr.031-46r/19 din 14 februarie 2019, notificată debitorului și coproprietarilor conform avizului poștal, a propus debitorului să achite restanța sumei debitoriale în termen de 5 zile de la data recepționării. Totodată, debitorul a fost informat despre prelungirea executării prevederilor documentului executoriu prin întreprinderea măsurilor de executare silită și anume, urmărirea cotei-părți ce aparține Lidiei Țurcan și după recepționarea prezentei urmează inițierea vânzării la licitație a cotei-părți și numirea nemijlocită a desfășurării licitației la prețul evaluării prezentat de debitor.

Cu toate acestea, la înștiințare atât debitorul Țurcan Iurie, cât și coproprietarii, nu au reacționat, deși conform prevederilor art.8 din Codul de executare, cerințele executorului judecătoresc înaintate, conform codului respectiv și alte acte normative, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice, persoanele care nu execută cerințele executorului judecătoresc sau care împiedică executarea lor poartă răspunderea prevăzută de lege.

Reclamantul a accentuat că, având în vedere că, debitorul Țurcan Iurie nu mai dispunea de alte bunuri mobile și imobile, cu atât mai mult că, a fost înstrăinată inclusiv și cota-parte din imobilul în litigiu ce aparținea fiului acestuia, Țurcan Nichita, iar primul nu a mai întreprins nicio acțiune în scopul onorării obligațiilor și executării hotărârii judecătorești definitive, creditorul Didenco Vitalie a solicitat întreprinderea tuturor măsurilor în vederea executării silite întru încasarea sumei debitoriale, care este una destul de considerabilă.

Respectiv, Țurcan Lidia, știind cu certitudine despre întocmirea procesului verbal de sechestru, pe care nu l-a contestat, rezultă că, încheierea executorului judecătoresc, a fost emis în limitele competențelor sale legale, având forță probantă, și se prezumă a fi legal, până când nu a fost anulat.

Reclamantul consideră că, doar anularea actului executorului judecătoresc poate servi drept temei pentru inițierea procedurii de tragere la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc în condițiile art.21 alin.(2) lit.i) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești.

Prin urmare, argumentele Lidiei Țurcan sunt neîntemeiate, cu scopul de a induce în eroare și a tergiversa executarea prevederilor documentului executoriu, iar Colegiul disciplinar nu a examinat cazul minuțios conform competenței și a prevederilor Legii nr.113/2010 cu privire la executorii judecătorești.

În rezultatul cercetării materialelor prezentate și audierii persoanelor prezente la ședința din 17 ianuarie 2020, Colegiul disciplinar a constatat în acțiunile sale abateri disciplinare prevăzute la art.21 alin.(2) lit. b¹) din Legea nr.113/2010 cu modificările și completările ulterioare, și anume, încălcarea gravă a obligațiilor profesionale stabilite de lege și lit.f) încălcarea gravă a Codului deontologic.

În opinia reclamantului, Colegiul disciplinar, la emiterea deciziei de sancționare și-a depășit atribuțiile de serviciu, atribuindu-și funcțiile altor organe de drept, dând apreciere actelor procedurii de executare, or, executarea unei hotărâri judecătorești constituie etapa finală a unui proces judiciar. Cu atât că, executorul judecătoresc, în

activitatea sa este independent, iar orice acțiune procesuală întreprinsă în cadrul procedurii de executare, fiind susceptibilă doar controlului judecătoresc.

De asemenea, Colegiul disciplinar nu a determinat care anume încălcare a comis-o el din Codul deontologic al executorilor judecătorești, constatând doar încălcarea gravă a Codului deontologic, fără a indica clar care anume normă de drept a încălcat.

Mai mult, un membru al Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești și anume, Corneliu Vînaga, a înaintat opinie separată la decizia nr.51/465DFA din 17 ianuarie 2020, potrivit căreia, nu a considerat abatere disciplinară în acțiunile sale în raport cu cazul dat.

De fapt, Colegiul disciplinar la emiterea deciziei din 17 ianuarie 2020 s-a expus în privința legalității actelor emise și acțiunilor întreprinse de către el în cadrul procedurii de executare, contrar prevederilor art.66 alin.(2), art.162-164 din Codul de executare, din care rezultă că această prerogativă ține exclusiv de competența instanței judecătorești.

În opinia reclamantului, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești i-a imputat o încălcare a cărei esență nu este clară, deoarece atât Legea nr.113/2010 cu privire la executorii judecătorești, cât și Codul deontologic al executorilor judecătorești nu definește noțiunea de încălcare „gravă” a obligațiilor profesionale ale executorului judecătoresc, precum și întinderea acestei încălcări, încadrarea în careva limite minime și maxime, care ar putea permite Colegiului disciplinar să dea apreciere acțiunilor/inacțiunilor executorului judecătoresc, precum și constatarea întinderii încălcării, iar referitor la cea de-a doua parte a încălcării care se impută executorului judecătoresc și anume încălcarea „gravă a Codului deontologic” Colegiul nici nu a sesizat faptul că un asemenea Cod de fapt nici nu există, fiind doar Codul de etică al executorilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, în care nu există un act normativ, la care se face referire în decizia contestată, nici nu poate fi sancționat executorul judecătoresc.

Urmare a celor menționate, consideră că încălcarea care i se incriminează nu este clară, ceea ce este inadmisibil, or, învinuirea adusă urmează să fie clară, certă și individualizată corespunzător acțiunilor întreprinse, simpla generalizare a încălcării, nu constituie temei de aplicare a sancțiunii disciplinare.

În contextul enunțat, Manole Dumitru a solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei nr.51/465Dfa din 17 ianuarie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă UNEJ, ca fiind ilegală și neîntemeiată, adoptată cu încălcarea normelor legale.

Prin încheierea protocolară din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost atrasă în proces în calitate de terț, Lidia Țurcan.

Prin încheierea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea depusă de Lidia Țurcan privind declararea acțiunii depuse de Manole Dumitru ca inadmisibilă.

Prin hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Manole Dumitru ca neîntemeiată.

La 09 iulie 2021, Manole Dumitru a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 03 decembrie 2021 a prezentat motivarea apelului, (reieșind din faptul

că la 05 noiembrie 2021 ultimului i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe), solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 15 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

La 09 iulie 2021, Didenco Vitalie, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 03 decembrie 2021, a prezentat motivarea apelului (reieșind din faptul că la 02 noiembrie 2021 avocatului apelantului i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe), solicitând admiterea acestuia, repunerea în termen, casarea hotărârii din 15 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea înaintată de Didenco Vitalie, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost declarat inadmisibil apelul depus de Didenco Vitalie, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina, din cauza că apelul motivat a fost depus după expirarea termenului legal prevăzut de lege.

Prin decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Manole Dumitru, casată integral hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, și s-a emis o decizie nouă de admitere a acțiunii depuse de Manole Dumitru. S-a anulat decizia nr.51/465Dfa din 17 iunie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.

La 06 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Țurcan Lidia, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 03 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii depuse de Manole Dumitru.

În susținerea recursului Țurcan Lidia, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, la cererea creditorului urmăritor, executorul judecătoresc a dispus urmărirea a 1/4 cotei-părți din imobilul în litigiu ce-i aparține cu drept de proprietate, cu aplicarea sechestrului asupra acestei cote-părți, deși nu este parte la procedura de executare.

Mai mult, debitor în cadrul procedurii de executare figurează doar Țurcan Iurie, fapt ce rezultă și din hotărârea irevocabilă din 18 februarie 2016 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău, care face obiectul documentului executoriu.

Consideră că, în procedura de executare urmau a fi aplicate în mod diferit regulile urmăririi silite a bunurilor proprietate comună pe cote-părți.

Or, în cazul proprietății comune cu delimitarea cotelor-părți ideale, fiecare proprietar este titular exclusiv numai asupra unei cote-părți ideale, abstracte din dreptul

de proprietate, drept care este fracționat între proprietari, dar nu și bunul în materialitatea sa.

La caz, instanța de judecată prin hotărârea irevocabilă din 18 februarie 2016 cert a stabilit că datoria debitorului Iurie Țurcan nu poate fi încasată solidar și din contul soției, deoarece este una personală pentru care răspunde doar ultimul, respectiv prevederile art.24 din Codul familiei, nu sunt aplicabile.

Prin urmare, executorul judecătoresc dispunea de competența de a urmări doar cota-parte din bunul imobil ce aparținea debitorului Iurie Țurcan, or, executarea silită se întinde numai asupra bunurilor atribuite debitorului în urma partajului judiciar.

Pe lângă acestea, executorul judecătoresc nu a justificat prin probe legale necesitatea urmăririi inclusiv a cotei sale părți din imobilul în litigiu ce aparține cu drept de proprietate privată doar ei, fără a fi parte la procedura de executare a documentului executoriu.

Prin prisma, art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în speță se atestă puterea lucrului judecat a unei hotărâri judecătorești definitive, care semnifică faptul că o cerere nu poate fi judecată în mod definitiv decât o singură dată, iar hotărârea este prezumată a exprima adevărul și nu trebuie să fie contrazisă de o altă hotărâre.

Reieșind din faptul că, prin hotărârea 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a determinat cotele-părți ideale din imobilul în litigiu: 1/4 pentru Iurie Țurcan (debitorul), 1/4 pentru ea (fiind soția debitorului) și a câte 1/4 pentru cei doi copii ai săi, datoria debitorului nu poate fi încasată solidar inclusiv și din contul său, or, aceasta este una personală pentru care răspunde doar soțul Iurie Țurcan.

În opinia recurentei, executorul judecătoresc Manole Dumitru a acționat contrar prevederilor legale, deoarece a întreprins măsuri de executare împotriva unui subiect care nu este parte la procedura de executare, aplicând sechestru pe cota-parte dintr-un bun imobil, proprietarul căreia nu era vizat în procedura de executare.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 04 mai 2022, în ședință publică.

Actele cauzei atestă faptul că copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost notificată reprezentantului Lidiei Țurcan, avocatul Denis Staruș, la 06 mai 2022, la adresa electronică a acestuia, fapt ce se confirmă prin scrisoarea instanței de apel anexată la actele cauzei (f.d.211).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 04 iulie 2022 avocatului Denis Staruș i-a fost notificată copia deciziei integrale a instanței de apel, fapt ce se confirmă prin scrisoarea instanței de apel anexat la actele cauzei (f.d.212).

În condițiile enunțate, recursul inițial din 06 iunie 2022 și cel motivat din 03 august 2022, au fost depuse în conformitate cu art.245 din Codul administrativ.

La 17 august 2022 și la 09 septembrie 2022, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Manole Dumitru, avocatului acestuia Valeri Efros, Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, lui Didenco Vitalie și avocatei acestuia Frecăuțan Marina copia recursului (preventiv și motivat) depus de Țurcan Lidia, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, notificată ultimilor la 02 august 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere și avizele poștale de recepție anexate la actele cauzei (f.d.221, 230).

La 20 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a depus referință, solicitând admiterea recursului depus de Țurcan Lidia, or, abaterile comise de executorul judecătorec au adus atingere dreptului persoanei terțe, cât și probității profesiei, fiind în vădit disonanță cu normele legale și concluziile instanței de judecată date în cauza din care rezultă documentul executoriu.

La 06 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Manole Dumitru a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de Țurcan Lidia, cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră legală și întemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursului depus de Țurcan Lidia, reprezentată de avocatul Denis Staruș, prin încheierea din 02 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, l-a numit pentru examinare în fond în complet din 5 judecători.

Conform art.247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticile recurente au fost expuse cu suficientă claritate.

Potrivit art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată integral decizia instanței de apel și menținută hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu dispozițiile art.248 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, potrivit art.22 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc

felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art.194 alin.(2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Reieșind din dispozițiile art.244 alin.(2) în coroborare cu art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, conform art.219 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele cauzei rezultă că, la 11 septembrie 2020, Manole Dumitru s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune împotriva Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești, terți Didenco Vitalie și Lidia Țurcan, solicitând anularea deciziei nr.51/465Dfa din 17 ianuarie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă UNEJ, prin care s-a constatat comiterea de către el a abaterilor disciplinare prevăzute la art.21 alin.(2) lit.b¹) și f) din Legea nr.113/2010 cu privire la executorii judecătorești, cu aplicarea în privința lui a sancțiunii prevăzute la art.24 alin.(1) lit.c) din Legea nr.113/2010 sub formă de amendă în mărime de 200 u.c.

Fiind învestită cu judecarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 15 iunie 2021 a respins acțiunea depusă de Manole Dumitru ca neîntemeiată.

Prima instanță a motivat soluția de respingere a acțiunii prin faptul că, în scopul executării titlului executoriu, executorul judecătoresc a dispus scoaterea la licitație a 1/4 cote-părți din apartament ce aparține debitorului, cu respectarea dreptului de preemțiune a celorlalți coproprietari.

Instanța a stabilit că, la cererea creditorului urmăritor Didenco Vitalie, executorul judecătoresc Manole Dumitru a dispus urmărirea inclusiv a 1/4 cote-părți din imobilul în litigiu ce aparține soției debitorului, Lidia Țurcan, cu aplicarea sechestrului pe această cotă-parte, cu toate că, ultima nu era parte la procedura de executare.

Prima instanță a dedus că, executorul judecătoresc nu a dovedit necesitatea urmării cotei-părți din imobil ce aparține soției debitorului. Or, prin hotărârea irevocabilă din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a determinat cotele-părți ideale din imobilul cu nr. cadastral XXXXX, și anume: 1/4

cotă-parte îi revenea lui Iurie Țurcan (debitorul); 1/4 cotă-parte îi revenea Lidiei Țurcan (soția debitorului) și a câte 1/4 cote-părți copiilor acestora.

Respectiv, datoria debitorului Iurie Țurcan nu poate fi încasată inclusiv și din contul soției acestuia Lidia Țurcan, întrucât datoria primului este una personală pentru care răspunde doar acesta.

Prima instanță a concluzionat că, executorul judecătoresc Manole Dumitru a acționat contrar prevederilor legale, deoarece a întreprins măsuri de executare împotriva unui subiect care nu este parte la procedura de executare.

A fost considerat neîntemeiat argumentul reclamantului Manole Dumitru precum că, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești i-a imputat o încălcare a cărei esență nu este clară, întrucât Codul deontologic nu există, având în vedere că potrivit art.37 din Codul de etică al executorilor judecătorești, de la data adoptării, Codul de etică are forță obligatorie pentru toți executorii judecătorești din Republica Moldova, iar Codul deontologic al executorului judecătoresc adoptat la 21 septembrie 2010, a fost abrogat. Or, denumirea actului normativ nu afectează legalitatea și temeinici actului administrativ contestat.

Drept consecință, prima instanță a concluzionat că, sancțiunea aplicată față de executorul judecătoresc Manole Dumitru este una corectă și proporțională abaterilor comise de către ultimul, prin care s-a adus atingere drepturilor persoanei terțe Lidia Țurcan, care nu este parte la procedura de executare, cât și probității profesiei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, Manole Dumitru a contestat-o cu apel.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 mai 2022 a admis apelul depus de Manole Dumitru, a casat integral hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și a emis o decizie nouă de admitere a acțiunii depuse de Manole Dumitru. A fost anulată decizia nr.51/465Dfa din 17 iunie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.

Instanța de apel a motivat decizia de admitere a acțiunii prin faptul că, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești urma să constate că faptele invocate în sesizarea Lidiei Țurcan privind tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc, nu țin de competența Colegiului, dar de competența instanței de judecată, fapt ce rezultă din prevederile art.164 din Codul de executare.

Instanța de apel a constatat că, la actele dosarului nu se atestă act judecătoresc irevocabil, prin care să fie constatată ilegalitatea încheierii executorului judecătoresc privind aplicarea sechestrului asupra cotei-părți din imobil ce aparține Lidiei Țurcan.

În astfel de circumstanțe, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești urma să transmită sesizarea după competență instanței de judecată sau să explice petiționarei prevederile art.164 din Codul de executare.

Instanța de apel a concluzionat că decizia nr.51/465Dfa din 17 ianuarie 2020 a Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a fost emisă cu încălcarea procedurii prevăzută de Legea cu privire la executorii judecătorești, iar omisiunea dată nu este imputabilă lui Dumitru Manole. Or, autoritatea publică, nu este complet liberă în utilizarea dreptului

discreționar. Iar, acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art.137 alin.(1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință, în limitele legale stabilite, și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii acțiunii depuse de Manole Dumitru este justă, având la bază cumulum dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită.

Conform art.93 alin.(1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Potrivit art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Din actele cauzei rezultă că la 18 februarie 2016 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău a fost admisă parțial acțiunea depusă de Didenco Vitalie și s-a încasat din contul lui Țurcan Iurie în beneficiul primului suma de 17.000 de dolari SUA cu titlu de datorie și 2278 dolari SUA dobânda de întârziere, în total 19.278 dolari SUA, sau echivalentul acestei sume în valută națională conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii. Totodată, s-a încasat din contul lui Iurie Țurcan în beneficiul lui Didenco Vitalie suma de 8350 de lei taxa de stat achitată la depunerea acțiunii. În rest, pretențiile lui Didenco Vitalie au fost respinse ca neîntemeiate. A fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de Țurcan Iurie și Țurcan Lidia împotriva lui Didenco Vitalie cu privire la încasarea sumei de 7084 de Euro și a cheltuielilor de judecată ca neîntemeiată (f.d.99-103).

Prin decizia irevocabilă din 18 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Iurie Țurcan și Lidia Țurcan, reprezentanți de avocatul Roșca Andrei, și Didenco Vitalie, reprezentat de avocata Frecauțan Marina și menținută hotărârea din 18 februarie 2016 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău (f.d.19-11 din Dosarul administrativ).

Se reține că, atât Judecătoria Botanica mun.Chișinău în hotărârea irevocabilă din 18 februarie 2016, cât și Curtea de Apel Chișinău în decizia din 18 ianuarie 2017, au considerat neîntemeiate solicitările lui Didenco Vitalie formulate împotriva Lidiei Țurcan cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, precum că soții prin prisma art.24 alin.(2) din Codul familiei, răspund solidar cu întreg patrimoniu pentru obligațiile care au fost asumate în interesul familiei, or, ultimul nu a prezentat probe concludente care ar dovedea faptul că suma de bani împrumutată de Țurcan Iurie a fost utilizată în interesele familiei, ceea ce nu poate genera la caz nici obligația Lidiei Țurcan față de Didenco Vitalie.

Astfel, prin hotărârea judecătorească irevocabilă cert s-a stabilit că Țurcan Iurie poartă personal răspundere pentru nerambursarea în termenii stabiliți lui Didenco Vitalie a sumei de 19278 de dolari SUA (constituită din suma propriu zisă a datoriei în mărime de 17000 dolari SUA + dobânda de întârziere în mărime de 2278 dolari SUA).

La acest capitol se rețin prevederile art.22 alin.(2) din Codul administrativ, care imperativ statuează că, faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Prevederi analogice se conțin și în art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă coroborat la art.195 din Codul administrativ, care reglementează că, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Se reține că, la 21 martie 2017, a devenit irevocabilă hotărârea din 18 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, fiind eliberat în acest sens titlul executoriu (f.d.16).

La 03 aprilie 2017, avocata Frecauțan Marina, în interesele lui Didenco Vitalie, a înaintat spre executare, executorului judecătoresc Manole Dumitru, documentul executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun.Chișinău (f.d.17).

Prin încheierea nr.031-120/17 din 03 aprilie 2017, executorul judecătoresc a primit la executare documentul executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun.Chișinău și a intentat procedura de executare a titlului executoriu (f.d.18).

Totodată, la 03 aprilie 2017, printr-o altă încheiere nr.031-10/2017, executorul judecătoresc Dumitru Manole, în scopul derulării cu succes a executării documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun.Chișinău, a aplicat sechestru pe bunurile mobile și imobile inclusiv mijloace financiare ale debitorului Țurcan Iurie, cu interzicerea înstrăinării acestora, până la achitare integrală a datoriei (f.d.19).

Din informația din 06 aprilie 2017 prezentată de ÎS „Cadastru” executorului judecătoresc Manole Dumitru, rezultă că Țurcan Iurie deține în proprietate bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, cu cota XXXXX, asupra căruia a fost aplicat sechestru în baza încheierii executorului judecătoresc nr.031-120/2017 din 03 aprilie 2017 (f.d.20).

De asemenea, din datele Registrului bunurilor imobile rezultă că, proprietari ai bunului imobil nr. cadastral XXXXX, în baza certificatului nr.XXXXX din 11 iulie 2012 și contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.XXXXX din 04 octombrie 1995, sunt: Țurcan Lidia, Belaia Irina, Țurcan Iurie și Țurcan Nichita (f.d. 84 din Dosarul administrativ).

Distinct se reține că, prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Didenco Vitalie împotriva lui Țurcan Iurie, Țurcan Lidia, Belaia Irina și Țurcan Nichita cu privire la

determinarea cotelor-părți ideale din bunul imobil. S-a determinat după Țurcan Iurie, Țurcan Lidia, Belaia Irina și Țurcan Nichita a câte 1/4 cotă-parte ideală, fiecareia, din proprietate comună și anume din apartamentul nr.XXXXX, nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX (f.d.98).

Prin procesul-verbal din 27 martie 2018, executorul judecătoresc Manole Dumitru a aplicat sechestru asupra 1/4 cote-părți ce aparține lui Iurie Țurcan, inclusiv și asupra 1/4 cote-părți ce aparține Lidiei Țurcan din bunul imobil - apartamentul nr.XXXXX, nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX (în absența debitorului urmărit și a soției acestuia) (f.d.76, 76 verso din Dosarul administrativ).

La 27 iulie 2018, creditorul urmăritor Didenco Vitalie, reprezentat de avocata Marina Frecăuțan, s-a adresat cu cerere executorului judecătoresc privind dispunerea efectuării evaluării 1/4 cote-părți ce aparține cu drept de proprietate lui Țurcan Iurie din apartamentul nr.XXXXX, situat în XXXXX (f.d.69 din Dosarul administrativ).

Prin raportul de evaluare întocmit de SRL „Total Expert” a fost evaluată 1/4 cotă-parte ce aparține cu drept de proprietate lui Țurcan Iurie din apartamentul nr.XXXXX, situat în XXXXX (f.d.51-48 din Dosarul administrativ).

La 07 septembrie 2018, creditorul urmăritor Didenco Vitalie, reprezentat de avocata Marina Frecăuțan, în legătură cu evaluarea bunului imobil, s-a adresat cu cerere executorului judecătoresc privind numirea licitației pentru înstrăinarea cotei-părți ce aparține debitorului Iurie Țurcan din bunul imobil nr. cadastral XXXXX, în scopul executării documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 (f.d.46 din Dosarul administrativ).

La 10 septembrie 2018, executorul judecătoresc Dumitru Manole a plasat în Monitorul Oficial anunț privind organizarea licitației de vânzare a 1/4 cote-părți din apartamentul nr.XXXXX, situat în XXXXX, ce aparține debitorului Iurie Țurcan, stabilită pentru data de 09 octombrie 2018 (f.d.45 din Dosarul administrativ).

La 25 septembrie 2018, Țurcan Iurie a depus cerere la executorul judecătoresc Dumitru Manole privind acordarea permisiunii privind înstrăinarea 1/4 cote-părți din apartamentul nr.XXXXX, situat în XXXXX, ce-i aparține cu drept de proprietate, sub controlul executorului, la prețul de 106150 de lei evaluat de SRL „Velimobilcom” (f.d.42 din Dosarul administrativ).

La 04 octombrie 2018, debitorul Iurie Țurcan s-a adresat executorului judecătoresc Manole Dumitru privind acordarea permisiunii de a înstrăina cota sa parte din bunul imobil în litigiu fiului său Nichita Țurcan, care este unul din coproprietarii bunului imobil în litigiu (f.d.41 din Dosarul administrativ).

Cu cerere similară la 04 octombrie 2018, s-a adresat executorului judecătoresc și Nichita Țurcan (f.d.39 din Dosarul administrativ).

Prin certificatul nr.031-75r/18 din 04 octombrie 2018, executorul judecătoresc Manole Dumitru a permis lui Țurcan Nichita, fiul debitorului și unul din coproprietarii imobilului litigios, de a depune la contul său curent special suma de 106250 de lei în scopul cumpărării bunului imobil enunțat (f.d.37 din Dosarul administrativ).

Prin confirmarea nr.031-75r/18 din 09 octombrie 2018, executorul judecătoresc Manole Dumitru a confirmat faptul că la 04 octombrie 2018 prin ordinul de încasare nr.XXXXX, Țurcan Nichita a depus la contul curent al său special suma de 106250 de

lei ce constituie prețul de cumpărare a 1/4 cote-părți din apartamentul nr.XXXXX, situat în XXXXX, ce a aparținut cu drept de proprietate debitorului Iurie Țurcan (f.d.36 din Dosarul administrativ).

Prin încheierea din 09 octombrie 2018, executorul judecătoresc Manole Dumitru a permis Agenției Servicii Publice, Departamentul cadastru de a înregistra la cererea debitorului Țurcan Iurie și a coproprietarilor, hotărârea nr.2-2177/17 din 13 decembrie 2017 emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin care s-a determinat cotele-părți a coproprietarilor bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX. Au fost anulate măsurile de asigurare a executării documentului executoriu aplicate față de debitorul Iurie Țurcan la toate organele de resort în scopul asigurării executării documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun.Chișinău cu privire la încasarea din contul lui Țurcan Iurie în beneficiul lui Didenco Vitalie a datoriei integrale în sumă de 19278 de dolari SUA și 8350 de lei aplicate prin încheierea nr.031-210/14 din 14 august 2014 și nr.031-120/17 din 03 aprilie 2017, la cererea aceluiași creditor urmăritor și procesul-verbal de sechestru din 27 martie 2018 parțial. Au fost anulate interdicțiile aplicate asupra a câte 1/4 cote-părți ce aparțin coproprietarilor, cu menținerea interdicției asupra 1/4 cote-părți ce aparține cu drept de proprietate Lidiei Țurcan (f.d.35 din Dosarul administrativ).

La 12 noiembrie 2018, între Țurcan Iurie și Țurcan Nichita a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.XXXXX, autentificat notarial de către notarul Laura Dranga, înregistrat la organul cadastral la 16 noiembrie 2018 (f.d.59 din Dosarul administrativ).

Potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, coproprietari ai bunului imobil – apartamentul nr.XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în XXXXX, sunt: Țurcan Nichita care deține 1/4 cotă-parte din imobil în baza hotărârii din 13 decembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și asupra 1/4 cote-părți în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.XXXXX din 12 noiembrie 2018; Belaia Irina care deține 1/4 cotă-parte din imobil în baza hotărârii din 13 decembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Țurcan Lidia care deține 1/4 cotă-parte din imobil în baza hotărârii din 13 decembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Totodată, la 25 octombrie 2018 a fost notată interdicția de înstrăinare a cotei-părți deținute de Lidia Țurcan din imobilul în litigiu în baza încheierii executorului judecătoresc Manole Dumitru nr.031-75r/18 din 09 octombrie 2018, fapt ce rezultă din certificatul din 21 noiembrie 2018 eliberat de Agenția Servicii Publice, Serviciul cadastral teritorial Chișinău (f.d.5-4, din Dosarul administrativ).

La 12 decembrie 2018, debitorul urmăritor Didenco Vitalie, reprezentat de avocata Marina Frecauțan s-a adresat cu cerere executorului judecătoresc Manole Dumitru, solicitând înstrăinarea a 1/4 cote-părți din bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, ce aparține coproprietarului Lidia Țurcan, care este soția debitorului Țurcan Iurie (f.d.56 din Dosarul administrativ), făcând trimitere la art.24 alin.(2) din Codul familiei, potrivit căruia, soții răspund cu întreg patrimoniul lor pentru obligațiile care au fost asumate în interesul familiei, fie și numai de unul dintre ei, precum și pentru repararea prejudiciului cauzat ca urmare a săvârșirii de către ei a unei infracțiuni, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților.

În susținerea cererii enunțate debitorul urmăritor Didenco Vitalie, reprezentat de avocata Marina Frecauțan, a invocat faptul că în cadrul procedurii de executare, cota-parte ce a aparținut debitorului Țurcan Iurie a fost înstrăinată, și în calitate de creditor, consideră că este îndreptățit să pretindă la încasarea sumei debitoare în urma înstrăinării cotei-părți ce aparține Lidiei Țurcan, reieșind din faptul că ultima nu a contestat încheierea executorului judecătoresc privind aplicarea sechestrului pe cota sa parte.

Prin înștiințarea nr.031-46r/19 din 14 februarie 2019 executorul judecătoresc Manole Dumitru a comunicat creditorului Didenco Vitalie, debitorului Iurie Țurcan și coproprietarilor bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, despre prelungirea procedurii de executare și inițierea urmăririi silite a 1/4 cote-părți ce aparține Lidiei Țurcan din bunul imobil în litigiu, cu scoaterea acesteia la licitație în scopul înstrăinării, considerând că respectivă cotă constituie proprietate comună în devălmășie, precum și din motiv că ultima nu a contestat procesul-verbal din 27 martie 2018, prin care a fost aplicat sechestrul inclusiv și asupra cotei-părți ce-i aparține cu drept de proprietate privată (f.d.55 din Dosarul administrativ).

La 18 aprilie 2019, Lidia Țurcan s-a adresat cu sesizare la Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, solicitând intentarea procedurii disciplinare împotriva executorului judecătoresc Dumitru Manole, care a făcut abuz de drepturile sale și contrar hotărârii judecătorești irevocabile din 18 februarie 2016 emisă de Judecătoria Botanică, mun.Chișinău, și-a depășit atribuțiile de serviciu, cauzându-i prejudicii materiale și morale atât ei, cât și familiei sale, la executarea documentului executoriu documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanică mun.Chișinău, prin scoaterea ilegală la licitație inclusiv a cotei sale părți din bunul imobil în litigiu ce aparține doar ei cu drept de proprietate privată în baza hotărârii judecătorești din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nefiind parte la procedura de executare (f.d.28-27 din Dosarul administrativ).

Prin decizia nr.51/465 Dfa din 17 ianuarie 2020, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a constatat abatere disciplinară prevăzută la art.21 alin.(2) din Legea nr.113/2010 cu privire la executorii judecătorești comisă de executorul judecătoresc Manole Dumitru expusă în sesizarea nr.51 din 18 aprilie 2019 și anume, a prevederilor prevăzute la: lit.b¹) – încălcarea gravă a obligațiilor profesionale stabilite de lege; f) încălcarea gravă a Codului deontologic, aplicând față de ultimul sancțiunea prevăzută la art.24 alin.(1) lit.c) din Legea nr.113/2010 cu privire la executorii judecătorești, sub formă de amendă în mărime de 200 u.c. (f.d.9-11).

Nefiind de acord cu decizia respectivă, executorul judecătoresc Manole Dumitru la 11 septembrie 2020 a contestat-o în instanța de judecată (f.d.2-8).

Conform art.1 alin.(1) din Codul de executare, în redacția legii la momentul apariției litigiului, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Potrivit art.2 din Codul de executare, executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

Din prevederile art.10 alin.(1) din Codul de executare, rezultă că, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

Reieșind din prevederile art.14 alin.(1) lit.e) din Codul de executare, documentul executoriu eliberat de instanța de judecată cuprinde numele, prenumele și data nașterii sau denumirea debitorului și a creditorului, codul fiscal, domiciliul ori sediul lor, datele bancare de identificare.

Conform art.43 alin.(1) și (3) din Codul de executare, părți în procedura de executare sunt: creditorul și debitorul. Debitor este persoana fizică sau juridică obligată, prin documentul executoriu, să efectueze anumite acțiuni ori să se abțină de la efectuarea lor.

Dispozițiile art.63 alin.(1) lit.a) din Codul de executare statuează că, în scopul asigurării executării eficiente a documentului executoriu, odată cu intentarea procedurii de executare și pe tot parcursul acesteia, executorul judecătoresc este în drept să aplice măsuri de asigurare a executării documentului executoriu în măsura în care acestea au o legătură cauzală directă cu dispozitivul documentului executoriu sau rezultă direct din acesta, după cum urmează să aplice sechestrul pe mijloacele bănești sau pe bunurile debitorului.

Potrivit art.74 lit.c) din Codul de executare, executarea silită se efectuează prin urmărirea bunurilor debitorului prin aplicarea sechestrului pe bunuri și prin vânzarea sau administrarea lor silită.

Prin prisma art.88 alin.(1)-(2) din Codul de executare, urmărirea bunurilor debitorului constă în sechestrarea, în ridicarea și în vânzarea lor. Poate fi urmărit orice bun corporal ori universalitate de bunuri ale debitorului, care se află în circuit civil, indiferent de faptul la cine se află în posesiune, precum și orice drept patrimonial sau creanță bănească, cu excepția celor care nu sunt pasibile de urmărire silită.

Din prevederile Codului de executare rezultă că, pot fi urmărite bunurile debitorului care se află în proprietatea comună pe cote-părți sau în devălmășie.

Articolul 95 alin.(1) din Codul de executare stabilește că, urmărirea unei cote-părți din bunurile proprietate comună pe cote-părți și în devălmășie, inclusiv a celor indivizibile, se efectuează conform regulilor stabilite la art.353 din Codul civil.

Potrivit art.353 alin.(1) și (2) din Codul civil, în vigoare până la 01 martie 2019, creditorii unui coproprietar pot urmări cota-parte ideală a acestuia din bunurile proprietate comună pe cote-părți sau pot cere instanței de judecată împărțirea bunului, caz în care urmărirea se face asupra părții din bun sau, după caz, asupra sumei de bani convenite debitorului. În cazul vânzării silită a unei cote-părți, executorul judecătoresc va notifica pe ceilalți coproprietari cu cel puțin 10 zile înainte de data vânzării. La preț egal, coproprietarii vor avea dreptul de preemțiune la adjudecarea cotei-părți.

Prevederi similare se conțin și în art.553 alin.(1)-(2) din Codul civil modernizat.

Astfel, din normele de drept citate supra rezultă că, executorul judecătoresc acționează și întreprinde măsuri: doar în interiorul cadrului legal, adică numai până unde este prescris și permis de lege; debitorul în procedura de executare este doar subiectul indicat în mod explicit în documentul executoriu; măsurile de executare pot fi întreprinse doar împotriva debitorului care este parte la procedura de executare; normele speciale prevăd în mod explicit că pot fi sechestrate și urmărite doar bunurile care aparțin nemijlocit debitorului, parte la procedura de executare.

Totodată, conform art.1 din Codul de etică al executorului judecătoresc, adoptat de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, prezentul Cod determină principiile și normele obligatorii de conduită etică și profesională, ce guvernează activitatea executorului judecătoresc. Scopul prezentului Cod rezidă în asigurarea supremației legii, independenței, imparțialității, obiectivității, transparenței și respectării efective a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în cadrul exercitării activității profesionale de către biroul executorului judecătoresc, inclusiv în relațiile dintre executorii judecătorești, în relațiile dintre executorul judecătoresc și subiecții de drept public/privat, implicați/neimplicați în activitatea profesională a executorului judecătoresc. Obligația respectării prezentului Cod, este opozabilă tuturor executorilor judecătorești, fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, vârstă, orientare sexuală. Nerespectarea acestei obligații, constatată de Consiliul UNEJ, poate trage la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc în condițiile legii și a prezentului Cod.

Din prevederile art.2 din Codul de etică al executorului judecătoresc, normele expuse în prezentul Cod sunt obligatorii pentru toți executorii judecătorești și executorii judecătorești stagiați.

Potrivit art.3 din același Cod, executorul judecătoresc este obligat să se abțină de la orice act ilegal și/sau contrar dispozițiilor statutare ale UNEJ, ce poate aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri, demnității profesiei de executor judecătoresc sau imaginii organizației profesionale din care face parte, atât în cadrul exercitării activității profesionale, cât și în afara acesteia.

Prevederile art.9 din Codul de etică al executorului judecătoresc, reglementează că, executorul judecătoresc își va exercita activitatea eficient, prin executarea obligațiilor complet, adecvat și în termenele stabilite, în limita competenței legale și împuternicirilor încredințate.

De asemenea, conform art.2 alin.(3) din Legea nr.113/210, activitatea executorului judecătoresc se desfășoară în condițiile legii, cu respectarea drepturilor și a intereselor legitime ale părților în procedura de executare și ale altor persoane interesate, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de apartenență politică, de avere, de origine socială sau de orice alt criteriu.

Reieșind din dispozițiile art.21 alin.(1) și (2) din Legea privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc răspunde disciplinar pentru săvârșirea unei abateri disciplinare. Constituie abatere disciplinară:^{b1}) încălcarea gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege; f) încălcarea gravă a Codului deontologic.

Potrivit art.13 din Codul de etică al executorului judecătorești, măsurile de executare silită trebuie să fie exercitate adecvat obiectului documentului executoriu. Nu se admite exercitarea acțiunilor de executare silită, care urmăresc alt scop sau sunt neconforme obiectului documentului executoriu. Executorul judecătoresc va întreprinde măsuri de asigurare și executare silită în conformitate cu circumstanțele concrete ale cauzei și informația disponibilă, inclusiv datele privind valoarea obiectelor ce constituie patrimoniul debitorului, existența altor creanțe sau grevări asupra acestora și natura actului, comportamentul debitorului pe parcursul procedurii, evitând crearea cu bună-știință a cărorva restricționări în drepturile debitorului, altele decât cele prevăzute de legislație.

Conform art.22² din Legea nr.113/2010, sesizarea privind tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc se înaintează Colegiului disciplinar de către ministrul justiției, Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și persoanele care invocă lezarea drepturilor sau intereselor lor legitime în procedura de executare, în formă scrisă, indicându-se motivele care au stat la baza sesizării.

Potrivit art.23¹ alin.(1) din aceeași Lege, Colegiul disciplinar emite una dintre următoarele decizii privind: lit.a) constatarea abaterii disciplinare și aplicarea unei sancțiuni disciplinare.

Totodată, din pct.57 din Regulamentul de activitate al Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr.96 din 20 februarie 2017, rezultă că, în cazul când, prin votul membrilor Colegiului, s-a constatat existența abaterii disciplinare, executorului judecătoresc i se aplicată una din sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 24 alin.(1) din Lege, luând în considerație următoarele elemente cumulative:

- a) caracterul și gravitatea abaterii;
- b) împrejurările în care abaterea a fost săvârșită;
- c) cauzele și consecințele abaterii;
- d) gradul de vinovăție al executorului judecătoresc;
- e) conduita executorului judecătoresc;
- f) impactul faptei asupra imaginii profesiei de executor judecătoresc.

Articolul 24 alin.(1) din Legea privind executorii judecătorești stipulează că, sancțiunile disciplinare se aplică în raport cu gravitatea faptei și constau în: c) amendă.

Totodată, conform art.29 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În circumstanțele enunțate raportate la cadrul legal citat supra, completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind justă și legală soluția primei instanțe de respingere a acțiunii depuse de

Manole Dumitru, cu menținerea actului administrativ contestat, întrucât sancțiunea aplicată prin decizia nr.51/465DFS din 17 ianuarie 2020 de către Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, față de executorul judecătoresc Manole Dumitru, este proporțională abaterilor disciplinare comise de către acesta prevăzute la art.21 alin.(2) lit.b¹) și lit.f) din Legea nr.113/210 privind executorii judecătorești.

De altfel, este cert faptul că executorul judecătoresc Manole Dumitru a exercitat neadecvat obiectului documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun.Chișinău, măsurile de executare silită inclusiv față de terțul Lidia Țurcan, care nu este parte la procedura de executare.

Or, executorul judecătoresc Manole Dumitru trebuia să depună efort pentru realizare prin *mijloace legale* a obligației prevăzute în documentul executoriu, respectând drepturile atât a părților în procedura de executare, cât și altor persoane interesate.

Cu toate acestea, executorul judecătoresc, după executarea parțială de către debitorul Iurie Țurcan a documentului executoriu, a admis cererea creditorului Didenco Vitalie, reprezentat de avocata Marina Frecauțan, și a prelungit procedura de executare a documentului executoriu nr.2-3472/14 din 18 februarie 2016 emis de Judecătoria Botanica, mun.Chișinău, cu inițierea urmăririi a 1/4 cote-părți (care nu face parte din proprietate comună în devălmășie) ce aparține cu drept de proprietate privată exclusiv doar Lidiei Țurcan din bunul imobil amplasat în XXXXX, prin vânzarea acesteia la licitație, deși prin hotărârea irevocabilă din 18 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, care are puterea lucrului judecată, suficient de clar s-a indicat că datoria lui Iurie Țurcan față de Didenco Vitalie este una personală, ultimul nu a prezentat probe incontestabile că suma împrumutată a fost destinată în interesul familiei Țurcan, nefiind aplicabile la caz prevederile art.24 din Codul familiei.

Cele enunțate supra denotă faptul că executorul judecătoresc Manole Dumitru, în cadrul exercitării activității profesionale, contrar normelor de etică și profesionale, precum și caracterului obiectului documentului executoriu, a aplicat sechestru și a inițiat urmărirea silită a unui bun care nu aparține debitorului, ci a unei alte persoane care nu este parte la procedura de executare.

Faptul că, terțul Lidia Țurcan nu a contestat procesul-verbal din 27 martie 2018 a executorului judecătoresc Manole Dumitru, nu constituie temei de admitere a cerințelor contrare documentului executoriu, înaintate de creditorul Didenco Vitalie, or, măsurile de executare silită trebuie să fie exercitate adecvat obiectului documentului executoriu, nefiind admise acțiuni care urmăresc alt scop sau sunt neconforme titlului executoriu.

Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că actul administrativ contestat - decizia nr.51/465DFS din 17 ianuarie 2020, a fost emis legal de Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care corespunde caracterului și gravității abaterii, împrejurările în care abaterea a fost săvârșită, cauzelor și consecințele abaterii, gradului de vinovăție al executorului judecătoresc, conduita

acestui, precum și impactul faptei asupra imaginii profesiei de executor judecătoresc. Or, abaterile admise de executorul judecătoresc Manole Dumitru au adus atingeri nu doar persoanei terțe Lidia Țurcan, care nu este partea la procedura de executare, dar și prestigiului profesiei.

Drept urmare, Colegiul lărgit consideră că la aplicarea sancțiunii față de executorul judecătoresc Manole Dumitru a fost respectat principiul proporționalității în raport cu încălcarea conduitei de etică și profesionale.

Prin urmare, raportând circumstanțele faptice relevate supra normelor de drept precitate, Colegiul lărgit constată corectitudinea soluției pronunțate de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 15 iunie 2021 și legalitatea actului administrativ contestat, care a fost supus testului de legalitate, or, executorul judecătoresc Manole Dumitru în activitatea sa profesională avea obligația pozitivă de a exercita măsurile de executare silită adecvat obiectului documentului executoriu prin ce a fost încălcat art.13 din Codul de etică al executorului judecătoresc, ce constituie prin prisma art.21 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, o încălcare gravă, drept consecință intervenind sancțiunea disciplinară prevăzută la art.24 alin.(1) lit.c) din aceeași lege.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Manole Dumitru precum că Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești i-a imputat o încălcare din Codul de etică al executorului judecătoresc, care nu există, deoarece contravine art.37 din Codul de etică al executorului judecătorești, care cert stipulează că, de la data adoptării, Codul de etică are forță obligatorie pentru toți executorii judecătorești din Republica Moldova, iar Codul deontologic al executorului judecătoresc aprobat la 21.09.2010 se consideră abrogat.

Faptul că în Legea nr.113/2010, este definit Codul deontologic, constituie o omisiune de ordin tehnic și nicidecum nu absolvește persoana de la răspundere.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că prima instanță a emis hotărâre legală și întemeiată, iar instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, cu aprecierea eronată a suportului probator și interpretare eronată a cadrului legal ce guvernează raportul material-litigios, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Lidia Țurcan, reprezentată de avocatul Denis Staruș, de a casa integral decizia din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Conform art.248 alin.(1) lit.c) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Lidia Țurcan, reprezentată de avocatul Denis Staruș.

Se casează integral decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Manole

Dumitru împotriva Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești, terți Didenco Vitalie și Țurcan Lidia cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Aliona Miron